

**UCHWAŁA NR XVII.96.2025
RADY MIEJSKIEJ W CZŁUCHOWIE**

z dnia 9 lipca 2025 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Burmistrza Miasta Człuchów

Na podstawie art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), w związku z art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572) po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Uznaje się za bezzasadną skargę na Burmistrza Miasta Człuchów złożoną przez

2. Uzasadnienie prawne i faktyczne oraz pouczenie o treści art. 239 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r., poz. 572) stanowią załącznik do niniejszej uchwały

§ 2. Celem wykonania niniejszej uchwały upoważnia się Przewodniczącego Rady Miejskiej do zawiadomienia podmiotu wnoszącego skargę o sposobie jej rozpatrzenia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Mariusz Przyszlak

UZASADNIENIE

W dniu 12 czerwca 2025 r. do Rady Miejskiej w Człuchowie wpłynęła skarga na działalność burmistrza dotycząca cytuję:

- „1) świadomego powielania błędów istotnego naruszenia prawa,
- 2) przekroczenia władztwa planistycznego oraz ingerowania w prawo własności oraz zgodnie z art. 140 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeksu cywilnego poprzez nieuprawnione ograniczenie mnie w możliwości korzystania z należącej do mnie nieruchomości,
- 3) beczynności w zakresie ochrony zabytków,
- 4) nieuprawnionego lekceważenia zgłaszanych przez mnie zarzutów dotyczących braku odpowiednich kompetencji po stronie osób wykonujących obecnie obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (Uchwał Rady Miejskiej w Człuchowie Uchwała nr III.13.2024 z dnia 21 czerwca 2024r. dla mojej działki nr 68, przy ul. Dworcowej w Człuchowie oraz Uchwała nr XX.142.2016 z dnia 31 maja 2016r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu pod zabudowę mieszkaniową, usługi, komunikację i zieleń obejmującego Stare Miasto z otaczającym śródmieściem w Człuchowie: Publikacja Dz.Urz. Województwa Pomorskiego z 2016-06-20, poz. 2242; Data wejścia w życie: 2026-07-05 (aktualnie uchylona dla mojej części działki a wciąż obowiązująca dla reszty terenu objętego planem), a także obecnie opracowywany plan ogólny. "

Przewodniczący Rady Miejskiej w Człuchowie przekazał skargę Komisji Skarg, Wniosków i Petycji w celu jej zbadania i przygotowania projektu uchwały rozstrzygającej zasadność skargi.

Na podstawie przepisu art. 229 pkt 3 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego Rada Gminy jest kompetentna do rozpatrywania skarg na działalność Burmistrza. Zgodnie z art. 227 kodeksu, przedmiotem skargi może być zaniedbanie lub nienależyte wykonanie zadań przez właściwe organy, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwienie spraw.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2025 r. zapoznała się ze skargą, wyjaśnieniami złożonymi przez pracowników urzędu oraz stanowiskiem Burmistrza.

W dniu 7 lipca 2025 r. odbyło się kolejne posiedzenie Komisji Skarg, Wniosków i Petycji podczas, którego skarżący omówił swoje uwagi zawarte w skardze.

Analizując zasadność skargi i odnosząc się do poszczególnych zarzutów ustalono co następuje

Ad. 1 Świadome powielanie błędów istotnego naruszenia prawa.

Przywołany w uzasadnieniu skargi wyrok nr NSA II OSK 489/10 dotyczy uchwały w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu pod zabudowę mieszkaniową, usługi, komunikację i zieleń obejmującego Śródmieście w rejonie ulic : Grabarskiej, Zamkowej, Ogrodowej i Długosza oraz Placu Wolności i Placu Bohaterów w Człuchowie – uchwała nr XV/62/2007 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 23 sierpnia 2007r. Wyrok ten odnosi się do konkretnej działki nr 24/1 położonej przy ul. Królewskiej 7. Nieruchomość ta położona jest w układzie urbanistycznym wpisanym do rejestru zabytków pod numerem A-386 i przeznaczona jest pod zabudowę usługowo-mieszkalną. Powyższy plan miejscowy nakazywał rozbiórkę istniejącego budynku parterowego i budowę wysokiej zabudowy plombowej zgodnie z zasadami mającymi na celu odtworzenie klimatu starego miasta. Wyrok ten dotyczy innej lokalizacji i innej sytuacji prawnej niż działka Skarżącego.

Nie może on stanowić precedensu, bo nie ma zastosowania do każdej następnej sytuacji. Nieruchomość skarżącego stanowi zabytkową fosę zamkową i znajduje się pod inną pozycją w rejestrze zabytków, t.j. pod pozycją nr A-54. Należy zaznaczyć, iż przedmiotowa fosa stanowi jedyną, zachowaną w formie, niegdyś mokrą fosę zamkową. Pełniła ona funkcję obronną zamku wysokiego, zatem posiadała odmienną funkcję, niż zwarta zabudowa miejska użytkowana pod usługi i tereny mieszkaniowe.

Powyższy wyrok NSA II OSK 489/10 został uwzględniony w kolejnych latach w treści sporządzanego nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na teren starego miasta znajdującego się w zabytkowym układzie urbanistycznym, ponieważ tak sporządzony projekt planu otrzymał pozytywne uzgodnienie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w tej kwestii dla terenów znajdujących się w tej samej sytuacji prawnej.

Opracowując miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki Skarżącego tj. zabytkowej fosy, uwzględniono wytyczne konserwatora zabytków, które wskazywały na walory kulturowe i krajobrazowe obszaru opracowania i zasady ochrony krajobrazu kulturowego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Projekt planu zawierał nakaz rozbiórki istniejącej zabudowy w fosie, jako wynik późniejszych przekształceń budowli obronnej oraz przeznaczenie jej pod zieleni niską. Tylko w takiej formie uzyskał on akceptację Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Zgodnie z obowiązującym prawem nie jest możliwe nieuwzględnienie opinii WKZ jako organu uzgadniającego projekt planu miejscowego. Taki plan zostałby odrzucony przez nadzór prawny Wojewody.

Obecnie procedowany jest nowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, mający na celu uwzględnienie zaleceń wynikających z wyroku sądu dotyczącego terenu fosy zamkowej.

Nic zatem nie wskazuje na świadome powielanie błędów istotnego naruszania prawa.

Ad.2 przekraczanie władztwa planistycznego oraz ingerowanie w prawo własności i ograniczenie możliwości korzystania z nieruchomości.

Nie można zgodzić się z stwierdzeniem, że Burmistrz Miasta, jako organ wykonawczy gminy ingeruje w prawo własności i przekracza władztwo planistyczne.

Własność nie ma charakteru absolutnego, mimo, że prawo własności jest najszerszym prawem do rzeczy, podlega ono ograniczeniom. Specyfika zabytku jako przedmiotu prawa własności, a zarazem dobra kultury wpływa na inny kształt tego prawa oraz jeszcze dalej idące ograniczenia.¹

Właściciel może korzystać z rzeczy w granicach określonych przez ustawy, zasady współżycia społecznego oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie danej własności.

„Ingerencje w prawo własności są dopuszczalne i konieczne, jednak każda taka ingerencja musi mieć podstawę w ustawie”²

W przedmiocie skargi jest to ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

„ Zagospodarowanie na cele użytkowe zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru wymaga- zgodnie z art. 25 ustawy o ochronie zabytków - posiadania przez jego właściciela lub posiadacza dokumentacji konserwatorskiej określającej stan zachowania zabytku

¹ „Ograniczenia prawa własności zabytków” Paulina Gwoździwicz, Internet.
² tamże

nieruchomego i możliwości jego adaptacji, z uwzględnieniem historycznej funkcji i wartości tego zabytku”³.

Gdy mówimy o zabytku, za ustawodawcę mamy na myśli „nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową”.

Zabytek nieruchomy – to nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości. W przypadku tej skargi przedmiotem ochrony są zabudowania, budowle oraz grunty składające się na: „Zamek pokrzyżacki w Człuchowie wraz z otoczeniem (park, fosy, stare mury kamienne)”-decyzja Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z 25.05.1955r. o uznaniu za zabytek i wpisaniu do rejestru zabytków województwa koszalińskiego nr 89”.

W odniesieniu do zakresu objętego ochroną mamy do czynienia z obiektami, które powstały w średniowieczu oraz z późniejszymi przekształceniami. W średniowieczu fosa była głębokim i szerokim rowem, wykopany wokół zamków w celu zwiększenia obronności. Fosa, której właścicielem jest Skarżący stanowi więc element historycznych zabudowań zamku i jako taka jest zabytkiem chronionym prawem (obecny rejestr zabytków A-54).

Skarżący zatem z mocy z prawa ma ograniczone prawo własności, nie ogranicza go Burmistrz, jako organ sporządzający projekt planu, który jest związany uzgodnieniem WKZ podczas procedury planistycznej.

Wojewódzki Konserwator Zabytków w trybie art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jest organem zobowiązanym do ochrony zabytków i wykorzystuje do tego celu różne narzędzia, jakie daje ustawa, w tym ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Skarżący nie utożsamia się z obowiązkami „prawnego opiekuna zabytku”, które wynikają m. in. z art. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Nie przedstawił dotychczas dokumentacji, o której mowa w art. 25 z uwzględnieniem historycznej funkcji i wartości zabytku, jakim jest fosa. To także fosa jest przedmiotem ochrony przez organy administracji, w tym Burmistrza, jako organu wykonawczego gminy, nie tylko zamek i mury, jak wybrzmiewa to z dotychczasowej korespondencji. Dlatego też nie Burmistrz ogranicza prawa własności, jest ono ograniczone z mocy prawa.

Burmistrz, jako organ sporządzający projekt planu, w wyniku dyskusji zainteresowanych stron w ramach konsultacji społecznych obecnie procedowanego projektu planu podjął dodatkowe starania, aby wykonać wyrok Sądu II SA/Gd 694/19 i zrealizować konstytucyjną zasadę proporcjonalności, która wyraża się równym traktowaniem interesu publicznego i interesu prywatnego. Trzeba mieć jednak na uwadze, jaką rolę pełni właściciel zabytku, zarówno tego będącego we władaniu władzy publicznej jak również osób prywatnych.

„Właściciel zabytku winien poczynić wszelkie określone prawem starania, aby ochronić wartość, jaką prezentuje zabytek” (wyrok NSA II OSK 632/18).

„... Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami zaliczamy do zadań publicznych, czyli, takich, których wypełnianie jest uzasadnione interesem publicznym zachowania konkretnych przedmiotów i utrzymania ich w stanie uznanym za właściwy środkami prawnymi

³ tamże

i organizacyjnymi państwa. Pogląd ten uzyskał akceptację i rozwinięcie w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2007r.”⁴

Przywołany wyrok jednoznacznie wskazuje na zjawisko obdarzenia opiekunów zabytków funkcjami publicznymi.

„Opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami została zaliczona w art. 6 pkt 5 ustawy o gospodarce nieruchomościami do celów publicznych. Należy jednak zauważyć, że w tym przypadku celem publicznym nie są obiekty zabytkowe, ale opieka nad nimi”⁵.

W związku z powyższym Skarżący mimo, że jest osobą prywatną, będąc właścicielem zabytku posiada tożsame obowiązki jak podmiot publiczny t.j. wyrażone w art. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości nakłada na niego ustawodawca, a nie Burmistrz Miasta.

Organ sporządzający projekt planu jest zobowiązany do uwzględnienia w projekcie planu stanowisk wszystkich organów uzgadniających projekt planu, Burmistrz jest zatem związany treścią wynikającą z tych stanowisk. Każdorazowo jest to rodzaj kompromisu, taka sytuacja ma również miejsce w przypadku procedowanego obecnie projektu planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu fosi zamkowej przy ul. Dworcowej w Człuchowie. Burmistrz stara się, aby w drodze kompromisu organów dokonać takich ustaleń, które umożliwią zarówno korzystanie z zabytku – zrealizują cel prywatny, jak również sprawowanie opieki nad zabytkiem – zrealizują cel publiczny tj. opieki nad nieruchomością stanowiącą zabytek, jakim jest fosa, której opiekunem jest Skarżący.

Ad. 3 bezczynność w zakresie ochrony zabytków

Burmistrz, jako organ administracji, zgodnie z art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami sprawuje ochronę zabytków w ramach posiadanych kompetencji t.j. chroni zabytek planem zagospodarowania przestrzennego, sporządza program opieki nad zabytkami oraz prowadzi gminną ewidencję zabytków. Zarzut skargi nie ma pokrycia w stanie faktycznym, ponieważ nie tylko mur, ale cały zespół zabudowań zamku posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który powstał w uzgodnieniu z organem właściwym ds. zabytków t.j. Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Ochrona zabytku następuje poprzez ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków, która również została uzgodniona z WKZ oraz sporządza Gminny Program Opieki nad Zabytkami np. uchwała Rady Miejskiej w Człuchowie nr XII.62.2024 z dnia 18.12.2024r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu opieki nad zabytkami Gminy Miejskiej Człuchów na lata 2025 – 2028”.

Skarżący podnosi w skardze kwestie, które stanowią wykonywanie prawa własności zabytku t.j. opiekę nad zabytkiem, o której mowa w art. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, do której zobowiązani są wszyscy właściciele zabytków. W tym przypadku Burmistrz, jako właściciel zabytku znajduje się w takiej samej roli jak Skarżący, który jest właścicielem fosi, stanowiącej element zabudowań zamku i objętej tym samym wpisem do rejestru zabytków. Jak każdy właściciel opiekujący się zabytkiem mierzy się z niewystarczającą ilością środków dla zapewnienia zadań zabezpieczających zabytek, prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, czy też robót budowlanych. Na dzień dzisiejszy wydatkowano z budżetu poczynawszy od 2020r. - 186 115,00 zł z przeznaczeniem na: ekspertyzę, konsultacje etapu projektowania oraz projekt zabezpieczeń muru - 124 000 zł, a

⁴ Monografia „Opieka nad zabytkiem nieruchomym. Problemy administracyjnoprawne”. Janusz Sługocki, 2017r. wydawnictwo Wolters Kluwer

⁵ tamże

także tymczasowe zabezpieczenie siatką - 62 115,00 zł. Opracowana dokumentacja i koszt zadania opiewa na kwotę : 2 789 537,00 zł. Realizacja takiego zadania bez dofinansowania zewnętrznego jest trudna do wykonania, przy całym katalogu zobowiązań ciążących na Gminie, jako organie oraz właścicielu składników majątkowych Gminy.

Jednocześnie Burmistrz czynił starania, aby pozyskać wsparcie zewnętrzne dla zadania ze środków pozostających w dyspozycji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Ochrona zabytków nieruchomych i ruchomych 2025 - **Zabezpieczenie i konserwacja południowej części muru przeciwskarpy fosy zachodniej zamku z XIV w. w Człuchowie**. Wniosek złożony 12.11.2024 r. w ramach prowadzonego przez Ministra naboru nie został zakwalifikowany do dofinansowania.

Wniosek ten zakładał wykonanie robót budowlanych w podziale na 2 etapy. Etap nr 1 obejmujący wykonanie robót konstrukcyjnych zabezpieczających mur kamienny oraz etap nr 2 obejmujący wykonanie robót wykończeniowych – poprawiających estetykę lica muru i porządkujący stan przylegający do muru. Całkowity planowany koszt prac ujęty we wniosku: 2 789 537,00 zł.

Etap nr 1 obejmował w szczególności:

- Wykonanie wgłębnej konstrukcji oporowej za murem składającej się mikropali wierconych,
- Zwieńczenie głowic mikropali iniekcyjnych oczepem żelbetowym,
- Wykonanie odwodnienia liniowego wzdłuż oczepu żelbetowego,
- Odbudowa i profilacja drogi wewnętrznej z kostki betonowej z rozbiórki,
- Odbudowa ogrodzenia z paneli drewnianych z rozbiórki.

Etap nr 2 obejmował w szczególności:

- Wykonanie hydrooczystczenia i odspojenie luźnych kamieni z muru,
- Usunięcie gruntu z zawalonej części muru równoległe do wykonania uzupełnienia i przemurowania muru kamiennego,
- Montaż na murze siatki stalowej romboidalnej,
- Montaż na koronie muru Zwieńczenia z koszy siatkowo-kamiennych.

W kwestii bieżącego utrzymania zabezpieczonego muru, praktykowano w każdym sezonie począwszy od 2017r. jednorazowe usunięcie odrostów z wyciętych drzew, bez naruszania korzeni uznając, że wykonywane prace mają charakter interwencyjny do czasu wykonania prac konserwatorskich. Mur nie jest bowiem trawnikiem, nie można więc oczekiwać systematycznego koszenia. Trudno zgodzić się z zarzutem beczynności w zakresie ochrony zabytków, gdy przeanalizuje się inne zadania zrealizowane w tym czasie na pozostałych obiektach zabytkowych zlokalizowanych na terenie miasta Człuchów.

W latach 2023 – 2024 w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków wykonano zadania inwestycyjne:

- 1) **Renowacja krypty grzebalnej, umieszczonej pod dawnym prezbiterium Kościoła parafii pw. Św. Jakuba w Człuchowie** (konserwacja techniczna i zabiegi estetyczne, przywracające funkcję krypty rodziny Wejherów), koszt zadania 329 640,00 zł.
- 2) **Renowacja starego cmentarza w Człuchowie** (wykonaniu alei parkowej wraz z oświetleniem i pozostałą infrastrukturą techniczną; pielęgnacja istniejących drzew i nowe nasadzenia, remont ogrodzenia, bram i furt), koszt zadania 315 999,99 zł.
- 3) **Renowacja zabytkowych nagrobków na cmentarzu przy Placu Bohaterów** (prace konserwatorskie zabytkowych nagrobków), koszt zadania 428 750,00 zł.

- 4) **Zabezpieczenie i konserwacja elementów dziedzina Zamku w Człuchowie** (wykonanie zadania nad relikami krużganków oraz studnią wraz z podświetleniem i wygrodzeniem; częściowa wymiana istniejącego zadania odkrytych relików piwnic skrzydła południowego; prace konserwatorskie (zabezpieczające) i restauratorskie ceglanej posadzki; częściowa rozbiórka podestu nad wejściem na dziedziniec), koszt zadania 828 636,89 zł.

Ad. 4) nieuprawnione lekceważenie zgłaszanych zarzutów dotyczących braku odpowiednich kompetencji po stronie osób wykonujących obecnie obowiązujący plan miejscowy Uchwała nr III.13.2024 z dnia 21 czerwca 2024r. oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Uchwała nr XX.142.2016 z dnia 31 maja 2016r.

Nie można uznać zarzutu, że Burmistrz lekceważy zgłaszany brak odpowiednich kompetencji osób opracowujących miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i planu ogólnego. Odpowiadając na pismo Skarżącego z dnia 2 kwietnia 2025r. Burmistrz Miasta szczegółowo omówił stan prawny oraz dołączył kopie dokumentów: uprawnienia oraz zaświadczenia osób przygotowujących projekty planów na zamówienie gminy.

Skarżący stwierdził, że nie otrzymał stosownej i pełnej odpowiedzi, przeanalizowano również kwestię samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, o której mowa w skardze.

Samodzielna funkcja techniczna w budownictwie zdefiniowana została przez ustawodawcę w art. 12 z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane.

Zgodnie z tym przepisem „za samodzielną funkcję techniczną w budownictwie uważa się działalność związaną z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych lub samodzielnego rozwiązania zagadnień architektonicznych i technicznych oraz techniczno-organizacyjnych, a w szczególności działalność obejmującą:

- 1) projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i technicznych oraz sprawowanie nadzoru autorskiego;
- 2) kierowanie budową lub innymi robotami budowlanymi;
- 3) kierowanie wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzór i kontrolę techniczną wytwarzania tych elementów;
- 4) wykonywanie nadzoru inwestorskiego;
- 5) sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych;”.

Jedynie wskazane powyżej formy działalności wymagają do ich wykonywania posiadania wysokich kwalifikacji i przygotowania zawodowego potwierdzonych ostateczną decyzją o nadaniu uprawnień budowlanych.

Z uwagi na zastrzeżenie, że omawiana działalność ma polegać na „samodzielnym rozwiązaniu zagadnień architektonicznych i technicznych oraz techniczno-organizacyjnych”, samodzielną funkcją techniczną w budownictwie nie jest wykonywanie czynności pomocniczych w procesie budowlanym, a tym bardziej projektowanie urbanistyczne.

Rodzaje specjalności techniczno-budowlanych, w których nadawane są uprawnienia budowlane wynikają z art. 14 Prawa budowlanego i nie ma w nim specjalności urbanistycznej. Oczywiście sam fakt posiadania uprawnień budowlanych nie uprawnia do wykonywania samodzielną funkcji technicznych wynikających z uzyskanej decyzji o ich nadaniu, podstawę taką stanowi jeszcze wpis na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego. Brak wpisu na listę członków właściwej izby uniemożliwia wykonywanie samodzielną funkcji technicznych w budownictwie zgodnie z art. 12 ust. 7 Prawa budowlanego, oraz art. 6 ustawy o samorządach zawodowych architektów i inżynierów budownictwa. Nie dotyczy to jednak urbanistów z uwagi na fakt, że nie pełnią samodzielną funkcji technicznych w budownictwie.

Przywoływana w skardze ustawa z dnia 15 grudnia 2020r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa definiuje wykonywanie zawodu architekta, który „ polega na współtworzeniu kultury przez projektowanie architektoniczne obiektów budowlanych, ich przestrzennego otoczenia oraz ich realizację, nadzorze nad procesem ich powstawania oraz na edukacji architektonicznej”. Definiuje również wykonywanie zawodu inżyniera budownictwa, który „ polega na projektowaniu obiektów budowlanych, ich realizacji, nadzorze nad procesem ich powstawania, utrzymaniu tych obiektów oraz na edukacji w tym zakresie”.

Nie definiuje natomiast wykonywania zawodu urbanisty, ponieważ art. 5 ustawy z dnia 9 maja 2014r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (Dz. U. 2014r. poz. 768) zmienił brzmienie ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów. Zmieniono wówczas tytuł ustawy, z którego usunięto wyraz „urbanistów” i otrzymał on brzmienie obowiązujące do dnia dzisiejszego. W artykule drugim z kolei uchylono ust. 3, który w pierwotnym brzmieniu odnosił się do „urbanistów”.

Cytat : „ 3. Wykonywanie zawodu urbanisty polega na projektowaniu zagospodarowania przestrzeni w skali regionalnej i lokalnej, zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego, ochrony wartości architektonicznych i krajobrazowych, z wymaganiami ochrony środowiska, racjonalności struktur osadniczych i sieci infrastruktury oraz na edukacji w tym zakresie. ”

Zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 tejże ustawy” Izba architektów zrzesza osoby, które:

- 1) posiadają uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej, o której mowa w art.14 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, z późn. zm.);
- 2) posiadają uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej do projektowania bez ograniczeń lub uprawnienia w zakresie odpowiadającym zakresowi tej specjalności uzyskane przed dniem wejścia w życie ustawy - Prawo budowlane;

Izba inżynierów budownictwa zrzesza osoby, które:

- 1) posiadają uprawnienia budowlane w specjalnościach, o których mowa w art. 14 ust. 1 p 2-4 ustawy- Prawo budowlane;
- 3) posiadają uprawnienia budowlane w zakresie odpowiadającym zakresowi specjalności, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo budowlane w zakresie określonym w art. art. 14 ust. 3 pkt 2-4 tej ustawy, lub specjalności, o których mowa w pkt 1, uzyskane przed dniem wejścia w życie ustawy - Prawo budowlane.

Nie ma zatem mowy w przepisie o Izbie urbanistów jak również o uprawnieniach urbanistycznych, a zmiana ta nastąpiła w 2014r.

cyt. „W świetle ustawy z dnia 9 maja 2014r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych, zwanej „ustawą deregulacyjną”, z dniem 10 sierpnia 2014r. samorząd zawodowy urbanistów uległ zniesieniu ⁶.

Ustawodawca na przestrzeni wielu lat rozdzielał kwestie budownictwa i urbanistyki, urbanistyce dedykowana jest ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a funkcjom technicznym w budownictwie – prawo budowlane. Każda z tych ustaw ma odmienne założenia i realizuje różne cele. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej oraz zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele, oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy - przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój za podstawę tych działań.

⁶ „Podstawy prawne funkcjonowania zawodu urbanisty” Barbara Bańkowska, „Metropolitan nr 2 (2)2014-internet.

Ustawa – Prawo budowlane, normuje działalność obejmującą sprawy projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych oraz określa zasady działania organów administracji publicznej w tych dziedzinach.

Jak wykazano powyżej sporządzanie projektów planów zagospodarowania przestrzennego nie stanowi pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie jest natomiast realizacją polityki przestrzennej.

„ W porównaniu do innych dyscyplin, charakterystyczną różnicą jest to, że planiści przestrzenni muszą się przede wszystkim koncentrować na interesach społeczeństwa jako całości, traktować osiedle lub region jako całość i działać w długoterminowych perspektywach. ... Planiści przestrzenni przeprowadzają analizy, sporządzają projekty, stosują i monitorują strategie rozwoju, wspierają polityki, programy i projekty kluczowe....

Powszechnie uznaje się, że planowanie nie dotyczy wyłącznie przygotowania planu. Jest częścią procesu politycznego mającego na celu zrównoważenie interesów wszystkich zainteresowanych stron – publicznych i prywatnych- tak aby rozwiązać konflikty zapotrzebowania na przestrzeń i programy rozwojowe”⁷.

Przeprowadzona analiza wykazała, że inną rolę pełnią projektanci sporządzający projekty budowlane, architektoniczno- budowlane i techniczne, którzy to pełnią samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, a inną osoby sporządzające projekty planów zagospodarowania przestrzennego. Mimo pokrewieństwa, są to jednak odmienne zawody, co można ustalić na podstawie rozporządzenia Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7.08.2014r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania, gdzie w grupie „Specjaliści” sklasyfikowano omawiane zawody:

2142 inżynierowie budownictwa,

2161 architekci,

2164 urbanisci i inżynierowie ruchu, w tym zawód 216403 Urbanista.

Nie znajduje się zatem podstaw prawnych do kwestionowania prawa wykonywania zawodu urbanisty przez osoby świadczące usługi sporządzania projektów planów zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Miejskiej Człuchów mając na uwadze brzmienie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

„art. 5 Projekty planów zagospodarowania przestrzennego województwa, planów ogólnych gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzają osoby, które spełniają jeden z warunków:

- 1) nabyły uprawnienia do projektowania w planowaniu przestrzennym na podstawie ustawy z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1989 r. poz. 99, 178 i 192, z 1990 r. poz. 198 i 505 oraz z 1993 r. poz. 212);
- 2) nabyły uprawnienia urbanistyczne na podstawie art. 51 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. poz. 139, z późn. zm.);
- 3) posiadają kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uzyskane na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2013 r. poz. 932 i 1650);
- 4) posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych w zakresie architektury, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej;
- 5) posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych w zakresie innym niż określony w pkt 4 oraz ukończyły studia podyplomowe w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej;
- 6) są obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony

⁷ tamże

umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy nabyli kwalifikacje zawodowe do projektowania zagospodarowania przestrzeni i zagospodarowania przestrzennego w skali lokalnej i regionalnej odpowiadające wymaganiom określonym w pkt 4 lub 5.”

Osoby sporządzające miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego winny spełniać bowiem wymóg w/w art. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024. poz. 1130 z późn. zm.).

Nie znalazł podstaw prawnych do kwestionowania prawa wykonywania zawodu urbanisty osób sporządzających projekty planów Gminy Miejskiej Człuchów również Organ Nadzoru – Wojewoda Pomorski dokonujący każdorazowo sprawdzenia zgodności z prawem aktu planowania przestrzennego, ponieważ żaden dotychczasowy plan nie został zakwestionowany z w/w powodów.

Wobec zaistniałego stanu faktycznego, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji wnosi o uznanie skargi za bezzasadną.

~~PRZEWODNICZĄCY RADY~~
Mariusz Przyszlak